

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 22Csp/38/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723212155
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8723212155.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a. s.; skrátený názov: VÚB, a. s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpený: Advokátska kancelária Gallo, s. r. o, so sídlom Jilemnického 30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, žalovaného: A. B., C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXX, XXX XX D. E., o zaplatenie 536,71 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 536,71 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 536,71 eur od 21.05.2023 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnej výške k rukám zástupcu žalobkyne Advokátskej kancelárie Gallo, s. r. o, so sídlom Jilemnického 30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka o jej výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na súd dňa 21.11.2023 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom zaplatenia 536,71 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 536,71 eur od 28.05.2021 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu zástupca žalobkyne odôvodnil tak, že dňa 22.11.2019 žalobkyňa uzavrela so žalovaným zmluvu o pôžičke č. 21541962/9119816945, na základe ktorej poskytla žalovanému pôžičku na kúpu spotrebného tovaru špecifikovaného v zmluve (biela technika) vo výške 618,35 eur. Kúpna cena tovaru bola 618,35 eur. Žalovaný pri podpise zmluvy neuhradil žiadnu akontáciu. Podľa zmluvy žalovaný mal pôžičku splácať v pravidelných 42 mesačných splátkach vo výške 20 eur, a to do celkovej sumy 840 eur. Do podania žaloby žalovaný z tejto celkovej sumy zaplatil len 220 eur. Žalovaný tak porušil zmluvnú povinnosť platiť dohodnuté mesačné splátky riadne a včas. Listom zo dňa 07.03.2021 („Predžalobná upomienka“) žalobkyňa vyzvala žalovaného k úhrade dlžných splátok v dodatočnej lehote viac než 30 dní. Žalovaného súčasne upozornila, že ak v stanovenej lehote nedôjde k úhrade aspoň najstaršej omeškanej splátky, bude oprávnená pôžičku zosplatiť. Žalovaný ani v tejto dodatočnej lehote dlžné splátky nezaplatil. Žalobkyňa využila svoje právo veriteľa vyplývajúce jej z ust. 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a pôžičku dňa 06.05.2021 zosplatiť, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 22.05.2021 („Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“). K zosplateniu pôžičky došlo po márnom uplynutí dostatočne dlhej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením. Splátka uvedená v listine „Predžalobná upomienka“ je len najstaršou omeškanou splátkou a neurčuje začiatok plynutia premičacej doby. Žalovaný zosplatený dlh neuhradil. Ku dňu podania žaloby žalovaný mal uhradiť sumu 756,71 eur, pozostávajúcu z 17 splatných mesačných splátok v celkovej výške 20 eur (340 eur), a sumy pohľadávky

po zosplatnení vo výške 416,71 eur. Žalovaný ku dňu podania žaloby zaplatil 220 eur. Celkový dlh žalovaného zo zmluvy o pôžičke tak ku dňu podania žaloby predstavoval 536,71 eur (stĺpec „Splátka“ v prehľade splátok a úhrad). Žalobou si žalobkyňa neuplatnila nárok na zmluvnú pokutu vo výške 69,49 eur (stĺpec „Pokuta“), ani náklady na vymáhanie pohľadávky vo (stĺpec „MP3“). Žalobou si žalobkyňa uplatnila nárok na zaplatenie úrokov z omeškania od šiesteho dňa nasledujúceho po „Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti“. Oznámenie bolo zaslané žalovanému obyčajnou listovou zásielkou, kde obvyklá doba doručenia je 5 dní.

3. Spolu so žalobou zástupca žalobkyne predložil súdu listiny, a to notársku zápisnicu N XXXX/XXXX, NZ 54215/2017, zo dňa 11.12.2017 vo veci projektu rozdelenia spoločnosti Consumer Finance Hoding a.s. zlúčením, zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 9119816945, žiadosť o poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru a udelenie súhlasov, štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere (Quatro), obchodné podmienky Quatro, informácia o RPMN a priemernej RPMN, listinu „Predžalobná upomienka“ zo dňa 07.03.2021 spolu s poštovou doručenkou, listinu „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru,“ zo dňa 22.05.2021 a prehľad splátok a úhrad.

4. Súd podaním zo dňa 01.12.2023 v záujme predvídateľnosti súdneho rozhodnutia oznámil zástupcovi žalobkyne predbežné právne posúdenie sporu tak, že spotrebiteľský úver v prejednávanej veci považuje za úver bez úrokov a bez poplatkov, a to z dôvodu nepreukázania splnenia povinnosti veriteľa preskúmať schopnosť žalovaného úver splácať s odbornou starostlivosťou (§ 7 v spojení s § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách). Súčasne zástupcu žalobkyne vyzval, aby všetky prostriedky procesného útoku uplatnil v lehote 15 dní od doručenia podania. Zástupca žalobkyne na oznámenie súdu reagoval podaním doručeným súdu dňa 18.12.2023. V podaní uviedol, že žalovaný v žiadosti o úver uviedol čistý priemerný mesačný príjem vo výške 600 eur. Príjem bol overený dopytom do Sociálnej poisťovne a.s.. V žiadosti žalovaný ďalej uviedol, že je slobodný, nemá žiadne nezaopatrené deti a jeho mesačné finančné výdavky sú 0 eur. Pre zistenie skutočných finančných výdavkov žalovaného bol vykonaný dopyt do úverového registra (SRBI), ktorým boli zistené reálne mesačné finančné náklady žalovaného vo výške 204 eur. Životné minimum na žalovaného bolo v čase posudzovania žiadosti vo výške 210,20 eur. Pri mesačnom príjme 600 eur, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb žalovaného vo výške 210,20 eur mesačne a mesačných splátkach zistených v registri SRBI u splátkových operácií vo výške 204 eur a zákonnej rezerve 77 eur rozdiel medzi príjmami a výdavkami žalovaného tak predstavoval 107,84 eur (600 eur – 210,20 eur – 204 eur - 77). Splátka predmetnej pôžičky predstavovala 20 eur mesačne. Keďže výsledkom porovnania mesačných príjmov a výdavkov žalovaného bola suma vyššia ako výška schválenej splátky pôžičky, žiadosť bola schválená. V prílohe podania predložil výsledok dopytu do Sociálnej poisťovne a.s. a výpis z registra klientskych informácií (SRBI). V podaní tiež poukázal na pasivitu žalovaného, ktorý neuviedol žiadne skutočnosti a nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by uplatnený nárok žalobkyne na zaplatenie žalovanej sumy spochybňovali.

5. Uznesením zo dňa 19.01.2024 č.k. 22Csp 38/2023-51 súd podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe, doplnujúcejmu vyjadreniu žalobkyne a pripojeným listinám v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesenie spolu so žalobou a jej prílohami bolo žalovanému riadne doručené dňa 24.01.2024. Žalovaný na výzvu súdu nereagoval.

6. Súd spor prejednal a rozhodol v súlade s § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku bez nariadenia pojednávania. V prejednávanej veci hodnota sporu neprevyšovala 1.000 eur, skutkové tvrdenia strán neboli sporné, a išlo o otázky jednoduchého právneho posúdenia. V súlade s § 219 Civilného sporového poriadku preto súd oznámil termín verejného vyhlásenia rozhodnutia vo veci na deň 26.03.2024, kedy vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe v prevažnej časti vyhovel. K dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

7. Žalovaný nepoprel, a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti, o tvrdení žalobkyne, že dňa 22.11.2019 žalobkyňa a žalovaný uzavreli zmluvu o pôžičke evidovanú žalobkyňou pod č. 9119816945, na základe ktorej žalobkyňa poskytla žalovanému viazaný úver na kúpu tovaru (bielej techniky) vo výške 618,35 eur, a že žalovaný sa v zmluve o pôžičke zaviazal zaplatiť 42 pravidelných mesačných splátok vo výške 20 eur, celkom sumu 840 eur. Podľa listín „ZMLUVA O SPOTREBITEĽSKOM ÚVERE“ (čl. 16-18 spisu) a „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere (Quatro)“ (čl. 22 – 24 spisu) jednalo sa o viazaný spotrebiteľský úver na kúpu práčky od predajcu PLANEO ELEKTRO – FAST PLUS, spol. s r.o., prevádzka Poprad, za kúpnu cenu

618,35 eur, s nulovou akontáciou. Podľa listín strany dojednali úver s nasledujúcimi parametrami: fixná ročná úroková sadzba 20,14 %, celkové náklady: 221,65 eur, celková čiastka: 840 eur, hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) 20,14 %, splatnosť prvej splátky 20.12.2019, frekvencia splátok vždy k 20.dňu v mesiaci, doba trvania zmluvy 24 mesiacov alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy (ďalej už len „zmluva o úvere“).

8. Žalovaný ďalej nepoprel, a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti, ani o tvrdení žalobkyne, že žalovaný do podania žaloby zaplatil len 220 eur. Podľa prehľadu splátok a úhrad za dobu od 22.11.2019 do 30.09.2023 predloženého žalobkyňou (čl. 27 spisu), ktorý žalovaný nijako nespochybnil, žalovaný splátky neplatil riadne a včas. Podľa prehľadu žalovaný zaplatil nepravidelne celkom 9 úhrad, a to dňa 20.12.2019 vo výške 20 eur, 17.01.2020 vo výške 20 eur, 24.03.2020 vo výške 20 eur, 24.03.2020 vo výške 20 eur, 11.08.2020 vo výške 60 eur, 14.08.2020 vo výške 2 x 20 eur, a dňa 24.09.2020 posledné úhrady vo výške 2 x 20 eur. Následne už v uvedenom období žiadnu úhradu nepoukázal. Celkom teda žalovaný zaplatil 220 eur, čo zodpovedá 11 mesačným dojednaným anuitným splátkam vo výške 20 eur mesačne.

9. Z listiny označenej ako „Predžalobná upomienka“ datovanej dňom 07.03.2021 a pripojenej poštovej doručky vyplýva, že týmto listom žalobkyňa žalovanému s poukazom na zmluvu o úvere oznámila, že ku dňu vyhotovenia listiny eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 80 eur a žalovaného vyzvala bezodkladne nedoplatok zaplatiť na špecifikované číslo účtu. Žalovaného súčasne upozornila, že ak do 05.05.2021 nedôjde k úhrade nedoplatku, bude oprávnená úver predčasne zosplatiť. Podľa poštovej doručky list bol žalovanému doručený dňa 15.03.2021.

10. Z listiny označenej ako „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ datovanej dňom 22.05.2021 súd zistil, že táto listina obsahuje prejav vôle žalobkyne adresovaný žalovanému spočívajúci v oznámení, že nakoľko dlžné splátky v lehote stanovenej v predžalobnej upomienke riadne a včas neuhradil, dlh zo zmluvy o úvere sa stal splatným v celom rozsahu naraz, a výzvu na úhradu sumy 536,99 eur.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere, tzn. ku dňu 22.11.2019 (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

13. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, tzn. k 22.11.2019 (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

16. Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

17. Vychádzajúc z cit. ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka spotrebiteľská zmluva nie je osobitným zmluvným typom. Môže ňou byť ktorýkoľvek zmluvný typ upravený Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, iným právnym predpisom alebo aj zákonom neupravená, tzn. nepomenovaná zmluva, ak sú splnené požiadavky kladené na subjekty zmluvy, tzn. ak stranami zmluvy sú dodávateľ a spotrebiteľ. Spotrebiteľskou zmluvou je teda vždy založený právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ.

18. Medzi stranami nebolo sporné, a súd nemal dôvodné pochybnosti o tom, že zmluva o úvere v prejednávanej veci má charakter zmluvy spotrebiteľskej, a že žalovaný má v právnom vzťahu založenom touto zmluvou o úvere postavenie spotrebiteľa. Záver, že žalovaný zmluvu o úvere uzavrel ako spotrebiteľ, tzn., že pri uzatváraní zmluvy o úvere nekonal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, zhodne vyplýva z písomnej zmluvnej dokumentácie, a to predovšetkým z označenia zmluvy ako zmluvy o „spotrebiteľskom“ úvere, označenia druhu úveru ako viazaný „spotrebiteľský“ úver, označenia žalovaného v zmluve údajmi fyzickej osoby – nepodnikateľa, z pojmov obsiahnutých v zmluve o úvere ako celkové náklady „spotrebiteľa“, zo štandardných európskych informácií o „spotrebiteľskom“ úvere, a pod. Súd poukazuje tiež na argumentáciu zástupcu žalobkyne v spore ustanoveniami spotrebiteľského práva (§ 7 zákona č. 129/2010 Z.z., ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a pod.). Niet pochyb, že žalobkyňa ako banka pri poskytovaní pôžičky konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti.

19. Jedným z druhov spotrebiteľských zmlúv sú zmluvy o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľské úvery v čase uzavretia zmluvy o úvere v prejednávanej veci upravoval špeciálny zákon, a to Zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý vo vzťahu k Občianskemu zákonníku má postavenie lex specialis. Súd zastáva názor, že úver poskytnutý žalovanému na základe spotrebiteľskej zmluvy v danej veci má charakter spotrebiteľského úveru tak, ako ho definuje Zákon o spotrebiteľských úveroch, a spotrebiteľská zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch.

20. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

21. Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

22. Podľa § 7 ods. 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,

b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

23. Podľa § 7 ods. 20 Zákona o spotrebiteľských úveroch na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17ta)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

24. Podľa § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

25. Podľa § 7 ods. 23 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

26. Podľa § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
- g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa).

27. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

28. Podľa § 2 ods. 1 a 2 Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10 zo 14. novembra 2017 v znení účinnom k 22.11.2019, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ďalej už len „Opatrenie NBS“) ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa ods. 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa ods. 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítajú na obdobie jedného mesiaca. Limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1.

29. Podľa § 2 ods. 4 Opatrenia NBS celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) sa vypočíta ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať.

30. Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia NBS výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely ods. 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety, zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.

31. Podľa § 5 ods. 2 Opatrenia NBS na účely overovania údajov o príjmoch sa za externé zdroje informácií o príjme spotrebiteľa považujú

- a) potvrdenie o príjme spotrebiteľa od zamestnávateľa nie staršie ako tri mesiace,
- b) výpisy z platobného účtu spotrebiteľa, za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktorý nie je vedený u veriteľa, a na ktorom sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,
- c) informácie o jednom alebo viacerých platobných účtoch spotrebiteľa poskytnuté spôsobom, ktorý umožňuje ukladať a reprodukovat' nezmenené informácie,⁸⁾ za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktoré nie sú vedené u veriteľa, a na ktorých sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,
- d) pracovná zmluva vrátane jej dodatkov,
- e) potvrdenie správcu dane o výške príjmov zistených z podaného daňového priznania k dani z príjmov a súčasne doklad preukazujúci príjmy spotrebiteľa v období medzi podaním posledného daňového priznania a posúdením schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver,
- f) aktuálne potvrdenie o výške dávky spotrebiteľa podľa osobitných predpisov⁹⁾ spravidla nie staršie ako tri mesiace,
- g) overenie výšky príjmu spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,¹⁰⁾
- h) iný doklad preukazujúci výšku príjmov spotrebiteľa.

32. Podľa § 5 ods. 3 Opatrenia NBS čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa.

33. Podľa cit. ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch žalobkyňa ako veriteľ bola teda pred uzavretím zmluvy o úvere v prejednávanej veci povinná posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať úver, pričom vynaloženie tejto odbornej starostlivosti bola žalobkyňa povinná aj hodnoverne preukázať (§ 7 ods. 16 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch). V opačnom prípade malo to pre ňu dôsledky vo forme sankcií uvedených v cit. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn. vo forme straty oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti aj bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru. Táto vnútroštátna úprava je dôsledkom transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorá v preambule uvádza: „(8) Je dôležité, aby tento trh poskytoval spotrebiteľom dostatočnú mieru ochrany a zabezpečil si tak ich dôveru. Voľný pohyb úverových ponúk by tak mohol prebiehať za optimálnych podmienok pre tých, ktorí úvery ponúkajú, ako aj pre tých, ktorí o ne žiadajú, s náležitým zohľadnením konkrétnej situácie v jednotlivých členských štátoch...(26) Členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií [5], veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol

spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.“. Podľa čl. 8 ods. 1 tejto smernice: „Členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať“. Podľa judikatúry Súdneho dvora (EÚ) články 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 je potrebné vykladať tak, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať vždy z úradnej povinnosti (ex offa), tzn., aj bez ohľadu na prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany strán, existenciu porušenia povinnosti veriteľa pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky v podobe sankcií (porovnaj napr. rozhodnutia Súdneho dvora (EÚ) C-679/18, C-449/13, C-58/18 a ďalšie).

34. Zástupca žalobkyne si svoju procesnú povinnosť opísať v žalobe úplne všetky rozhodujúce skutočnosti, tzn. aj skutočnosti vo vzťahu k skúmaniu úverovej bonity žalovaného (§ 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku), nespĺnil. Po oznámení predbežného právneho posúdenia veci súdom podaním zo dňa 01.12.2023 a uplatnení sudcovskej koncentrácie prostriedkov procesného útoku, zástupca žalobkyne podaním doručeným súdu dňa 18.12.2023 doplnil opísanie rozhodujúcich skutočností v tomto smere, predložil súdu listiny a analýzu mesačných príjmov a výdavkov žalovaného s tvrdením, že výsledkom porovnania príjmov a výdavkov žalovaného bola suma vyššia ako výška schválenej splátky úveru. Súd na základe výsledkov dokazovania vykonaného všetkými dôkazmi navrhnutými v priebehu konania zástupcom žalobkyne prijal záver, že žalobkyňa hodnoverne preukázala, že pri skúmaní úverovej bonity žalovaného vynaložila dostatočnú odbornú starostlivosť. K tomu súd ďalej udáva:

35. Podľa listiny „Žiadosť o poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru a udelenie súhlasov“ (čl. 24 - 25 spisu) žalovaný písomnou žiadosťou požiadal o viazaný spotrebiteľský úver vo výške 618,35 eur so splatnosťou 42 mesiacov. Táto žiadosť predložená zástupcom žalobkyne spolu so žalobou, okrem základných údajov identifikujúcich osobu žiadateľa, neobsahuje žiadne ďalšie údaje, napr. údaje o príjme žalovaného, o jeho rodinných a finančných pomeroch, a pod.. V žiadosti žalovaný iba udelil žalobkyni súhlas na vyžiadane informácií a údajov pre účely posúdenia jeho schopnosti úver splácať. Údaje o pomeroch žalovaného obsahuje listina označená ako „ZMLUVA O SPOTREBITEĽSKOM ÚVERE“ (čl. 16 - 18 spisu), a to v časti „I. KLIENT“ a „II. Zamestnávateľ“, kde je uvedené, že žalovaný bol v čase uzatvárania zmluvy o úvere slobodný, nemal žiadne nezaopatrované deti, od 04/2019 bol na dobu neurčitú zamestnaný v spoločnosti Tesca Slovakia, spol. s r.o., Michalská 18, Kežmarok, s priemerným čistým mesačným príjmom 600 eur. Údaje týkajúce sa počtu vyživovaných osôb korešpondujú s osobnými údajmi zistenými lustráciou žalovaného v Registri obyvateľov SR (viď čl. 38 spisu). Podľa výsledku dopytu do Sociálnej poisťovne a.s. zo dňa 22.11.2019 predloženej žalobkyňou (čl. 42 spisu) poisťovňa potvrdila, že žalovaný bol v čase dopytu viac ako 99 dní zamestnaný, a oznámila jeho priemerný vymeriavací základ za posledné 3 mesiace vo výške aspoň 690 eur mesačne. Podľa § 5 ods. 2 písm. g) Opatrenia NBS na účely overovania údajov o príjmoch sa za externé zdroje informácií o príjme spotrebiteľa považovalo o.i. aj overenie výšky príjmu spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni a.s.. Tu súd poukazuje aj na výsledky lustrácie žalovaného v Sociálnej poisťovni a.s. za rok 2019 (čl. 59 spisu), ktoré korešpondujú s údajmi zistenými žalobkyňou. A dodáva, že nakoľko mesačný vymeriavací základ fyzickej osoby nemožno stotožňovať s jej čistým mesačným príjmom, povinné preddavky a poisťné v tom čase predstavovalo cca 18 % hrubej mzdy, čo v prípade vymeriavacieho základu 690 eur predstavovalo cca 124 eur mesačne (690 eur – 124 eur = 566 eur).

36. Vo vzťahu k mesačným výdavkom žalovaného zástupca žalobkyne tvrdil, že pre účely posúdenia schopnosti žalovaného úver splácať žalobkyňa zobrala do úvahy náklady na zabezpečenie základných životných potrieb žalovaného vo výške životného minima na jednu plnoletú osobu 210,20 eur mesačne. Táto suma zodpovedala sumám životného minima určeným zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere (§ 2 písm. a). Ďalej tiež, že pri finančných výdavkoch žalovaného žalobkyňa vychádzala z výpisu z registra klientskych informácií (SRBI), ktorý súdu predložil. Podľa tohto výpisu zo dňa 22.11.2019 žalovaný v čase dopytu mal v tomto úverovom registri evidovaný jeden existujúci splátkový úver s mesačnou splátkou 204 eur, výškou zostávajúcej istiny a príslušenstva 19.146 eur a počtom oneskorených splátok 0.

37. Pri príjme vo výške 600 eur mesačne, ktorý žalobkyňa zobrala pri skúmaní bonity žalovaného do úvahy, a ktorý zodpovedal vyššie uvedeným overeným údajom, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb žalovaného vo výške 210,20 eur mesačne a finančných výdavkov znižujúcich príjem žalovaného vo výške 204 eur mesačne, tak rozdiel medzi mesačnými príjmami a výdavkami žalovaného predstavoval 185,80 eur (600 eur – 210,20 eur – 204 eur). Pri zvýšení celkových nákladov v zmysle cit. § 2 ods. 5 Opatrenia NBS o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa (20% zo 600 eur – 210,20 eur = 77,96 eur), rozdiel tak predstavoval 107,84 eur. Celkový príjem žalovaného po zarátaní splátky predmetného úveru vo výške 20 eur mesačne tak neprevyšoval celkové výdavky žalovaného. Preto za danej situácie súd považoval za hodnoverne preukázané, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy o úvere spĺňal limit pre ukazovateľ schopnosti splácať úver, tzn. že tento limit ukazovateľa neprekračoval hodnotu 1 tak, ako to vyžadovalo cit. ust. § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch a § 2 ods. 2 Opatrenia NBS. Tzn., že žalovaný v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spĺňal maximálny zákonný limit ukazovateľa schopnosti splácať úver stanovený jednak cit. ust. § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a jednak cit. ust. § 2 ods. 2 Opatrenia NBS, a že súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a) tohto zákona. Preto súd nepovažoval za dôvodné sankcionovať žalobkyňu pre porušenie povinnosti veriteľa stanovenej v cit. ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch akoukoľvek zo sankcií podľa cit. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn., či už stratou oprávnenia vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, alebo bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru.

38. Súd zastáva názor, že v prejednávanej veci nebolo dôvodné žalobkyňu ako veriteľa sankcionovať ani podľa cit. ust. § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd po preskúmaní zmluvných dokumentov mal za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola riadne uzavretá v písomnej forme a obsahuje všetky obligatórne náležitosti vyžadované ust. § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa kalkulačiek pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej už v len „RPMN“) na www.fininfo.sk a F. RPMN nie je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa. Hodnota RPMN uvedená v zmluve o úvere 20,14 % neprekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty za úver stanovenú podľa osobitných predpisov. Podľa § 1a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom k 22.11.2019 (ďalej už len „Nariadenie“) odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmela prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety. Podľa § 1 ods. 4 Nariadenia na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, 2a) naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. Podľa súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 3. štvrtrok 2019 (obdobie predchádzajúce uzavretiu zmluvy o úvere v prejednávanej veci) splatných od 1 do 5 rokov zverejnených na webovej stránke MF SR priemerná RPMN bola 10,18 %.

39. Vzhľadom na uvedený ustálený skutkový a právny stav veci súd spotrebiteľský úver v prejednávanej veci považoval za úver s úrokmi a poplatkami. Termín konečnej splatnosti úveru strany dojednali na 20.05.2023. V čase rozhodovania súdu (26.03.2024) teda úver bol už po termíne konečnej splatnosti. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť žalobkyňu v anuitných splátkach celkom 840 eur, pričom zaplatila len 220 eur. Rozdiel predstavuje 620 eur (840 eur – 220 eur = 620 eur). Preto pokiaľ sa žalobkyňa žalobou domáhala zaplata istiny a zmluvných úrokov v sume 536,71 eur (a to s poukazom na predčasné zosplatenie celého úveru), súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

40. Aj keď súd vyriešenie otázky predčasného zosplatenia celej úverovej pohľadávky nepovažoval za právne významné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na zaplata istiny a zmluvných úrokov, vyriešenie tejto otázky bolo právne významné pre rozhodnutie o úrokoch z omeškania, ktoré zástupca žalobkyne požadoval zo sumy 536,71 eur priznať už od 28.05.2021 do zaplata istiny. Preto sa súd ďalej zaoberal skúmaním, či žalobkyňa splnila všetky zákonné podmienky pre predčasné zosplatenie celého úveru, a to nasledovne:

41. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

42. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

43. Citované ustanovenia Občianskeho zákonníka pre predčasné zosplatnenie celého úveru dohodnutého v splátkach vyžadujú výzvu veriteľa adresovanú a preukázateľne doručovanú spotrebiteľovi, obsahujúcu upozornenie na aktuálny dlh a výslovné upozornenie na možnosť veriteľa požadovať zaplatenie celej úverovej pohľadávky naraz z dôvodu nezaplatenia aktuálneho dlhu. Podľa cit. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka právo na zaplatenie celej úverovej pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Podľa cit. § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Právo podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré predstavuje v spotrebiteľských zmluvách lex specialis oproti všeobecnej norme § 565, môže veriteľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, a za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, trvá viac ako tri mesiace. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená aj tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie zosplatnenia celej pohľadávky, nemusí bez ďalšieho začať plynúť až potom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace. V ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatnenie úveru najneskôr. Táto je však upravená v § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je tak časovo limitovaný využitím práva na zosplatnenie tak, že do splatnosti splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatnenie uplatniť, inak jeho právo zaniká.

44. V prejednávanej veci žalobkyňa listinou „Predžalobná upomienka“ datovanou dňom 07.03.2021 a poštovou doručenkou preukázala, že žalovaného riadne upozornila, že ku dňu 07.03.2021 eviduje aktuálny nedoplatok na splátkach predmetného úveru vo výške celkom 80 eur (4 anuitné splátky x 20 eur), a výslovne ho upozornila, že ak do 05.05.2021 nedôjde k jeho úhrade, bude oprávnená celý úver zosplatniť. Podľa pripojenej doručky listina bola žalovanému riadne doručená dňa 15.03.2021. Podľa prehľadu splátok a úhrad, ktorý žalovaný nijako nespochybnil, žalovaný v určenej lehote (do 05.05.2021) dlžné splátky neuhradil. Žalobkyňa ďalej predložila súdu listinu označenú ako „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“, datovanú dňom 22.05.2021, s tvrdením, že touto listinou bol žalovaný informovaný o využití práva veriteľa na predčasné zosplatnenie úveru ku dňu 06.05.2021. Z obsahu tejto listiny nevyplýva ako označenie splátky, pre ktorú žalobkyňa listinou pristúpila k prejavu vôle využiť právo veriteľa žiadať žalovaného zaplatenie celého úveru naraz podľa § 565 Občianskeho zákonníka, a ani deň 06.05.2021, ku ktorému malo k zosplatneniu dôjsť. Bez ohľadu na záver vo vzťahu k týmto skutočnostiam (viď uvedený nižšie), súd za rozhodujúce pre posúdenie splnenia podmienok pre právnu účinnosť predčasného zosplatnenia celého úveru listom zo dňa 22.11.2021 považoval predovšetkým to, že žalobkyňa nepreukázala, že by tento písomný jednostranný adresovaný právny úkon sa bol dostal do dispozičnej sféry žalovaného tak, ako to vyžaduje ust. § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa síce uviedla tvrdenie, že list bol doručovaný, teda odoslaný žalovanému poštou obyčajnou listovou zásielkou, čo žalovaný nepoprel. To však neznamená, že žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno aj vo vzťahu k skutočnosti spočívajúcej v doručení tohto listu do dispozičnej sféry žalovaného, tzn., že list sa skutočne dostal do dispozičnej sféry žalovaného. Tu súd aj v nadväznosti na súdu známu argumentáciu z obdobných sporov, že listina o zosplatnení úveru má len deklaratórny charakter, poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo 36/2000 zo dňa 15.12.2000, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR pod č. 4/2021, podľa

ktorého: „11.3....Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t.j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie...Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchýlnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať“. Preto súd mal za to, že aj listinu „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ zo dňa 22.05.2021 bolo v prejednávanej veci potrebné riadne doručiť do dispozičnej sféry žalovaného, pričom bolo na žalobkyni túto skutočnosť preukázať (porovnaj tiež napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12CoCsp 26/2021 zo dňa 10.03.2022, sp.zn. 8CoCsp 16/2021 zo dňa 28.02.2022, sp.zn. 3CoCsp 23/2021 zo dňa 16.02.2022, a ďalšie). Keďže žalobkyňa túto skutočnosť nepreukázala, súd predčasnému zosplateniu celého úveru nemohol v prejednávanej veci priznať právne účinky.

45. Súd nemohol právne účinky predčasnému zosplateniu úveru listinou zo dňa 22.05.2021 priznať ani z dôvodu, že žalobkyňa nepreukázala, že by si právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka bola listinou uplatnila včas. Tvrdenie, že k zosplateniu celého úveru došlo k 06.05.2021, žalobkyňa ničím nepreukázala, a na základe výsledkov dokazovania takýto záver nemožno prijať. Žalobkyňa tiež neuviedla, a z vykonaného dokazovania nevyplýva, pre omeškania s ktorou mesačnou splátkou viac ako 3 mesiace listom zo dňa 22.05.2021 prejavila vôľu využiť právo veriteľa zakotvené v § 565 Občianskeho zákonníka. Pre posúdenie včasnosti uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka listom zo dňa 22.05.2021 bol rozhodný okamih jeho dopravenia do dispozičnej sféry žalovaného, ktorý žalobkyňa nepreukázala. Tvrdenie žalobkyne o doručení listu obyčajnou listovou poštovou zásielkou od 5 dní nemožno špecifikovať, nakoľko žalobkyňa nepreukázala, kedy bol vôbec list podaný na poštu na prepravu. Možno iba konštatovať, že ku dňu vyhotovenia listu, tzn. k 22.05.2021, žalovaný bol v omeškaní viac ako 3 mesiace so splátkami splatnými dňa 20.11.2020, 20.12.2020, 20.01.2021 a 20.02.2021, a žalobkyňa tak listom zo dňa 22.05.2021 k uplatneniu práva podľa 565 Občianskeho zákonníka mohla pristúpiť len pre omeškanie splátky splatnej dňa 20.02.2021 viac ako 3 mesiace s tým, že toto právo jej dňom 20.03.2021 zaniklo. Lehota na uplatnenie práva pre omeškanie s predchádzajúcimi splátkami jej už zanikla. Bolo však na žalobkyni, aby včasnosť uplatnenia práva omeškanie so splátkou splatnou dňa 20.02.2021 preukázala, čo sa žalobkyni nepodarilo. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobkyne o zosplatení celého úveru pre omeškanie so splátkou splatnou bezprostredne pred zosplatením, zrejme splátkou splatnou dňa 20.04.2021 alebo dňa 20.05.2021, súd len dodáva, že žalovaná sa do omeškania viac ako 3 mesiace s týmito splátkami dostala až 20.07.2021 a 20.08.2021.

46. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

47. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona

povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

48. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v účinnom od 01.02.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

49. Žalobkyňa sa žalobou domáhala na žalovanom zaplata úrokov z omeškania zo sumy 536,71 eur vo výške 5% ročne od 28.05.2021 do zaplata, a to na základe tvrdení o účinnom predčasnom zosplatnení celej pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere listinou dňa 06.05.2021. Žalobou teda žalobkyňa nepožadovala úroky z omeškania so zaplatením jednotlivých splátok úveru. Súd mal za to, že pohľadávka z úveru v prejednávanej veci nebola právne účinné predčasne zosplatnená a vychádzal zo splatnosti jednotlivých dohodnutých mesačných splátok, z ktorých posledná splátka bola splatná dňa 20.05.2023. Priznanie úrokov z omeškania z jednotlivých splátok, ktoré sa ešte nestali splatné, by bolo v rozpore s dispozičnou zásadou upravenou v § 216 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Žalobkyni tak bolo možné priznať úroky z omeškania v požadovanej výške 5 % ročne iba odo dňa nasledujúceho po zročnosti poslednej omeškanej splátky, tzn. počnúc dňom 21.05.2023, a to do zaplata, a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania súd žalobu zamietol.

50. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

51. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo.

52. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

53. Podľa § 262 ods.2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

54. Súd žalobe žalobkyne o zaplata istiny 536,71 eur v celom rozsahu vyhovel. Žalobkyňa mala neúspech iba v nepatrnej časti, a to v časti žalovaných úrokov z omeškania. Preto žalobkyni prislúcha právo na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti výrokom I. – III. toho rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).